

Forskningspersonsinformation till klient *Predov - Utvärdering av behandlingsprogram för personer som utövar våld mot närstående*

Vi vill fråga dig om du vill delta i ett forskningsprojekt. I det här dokumentet får du information om projektet och om vad det innebär att delta.

Vad är det för ett projekt och varför vill vi att du ska delta?

Vi som genomför forskningsprojektet arbetar på Socialstyrelsen. Projektet görs i samarbete med verksamheter som möter personer som vill sluta använda våld mot närstående och den verksamhet där du sökt stöd medverkar. Forskningsprojektet handlar om att utveckla kunskap om vad som kan hjälpa personer i din situation. I projektet kommer en behandling (Predov) som används i Kriminalvården att testas och jämföras med annat stöd som verksamheten ger. Syftet med stödet eller behandlingen är att stödja personer att förändra sitt beteende och stärka förmågan att ha goda relationer i framtiden. Genom att delta i projektet kan du hjälpa oss och bidra med dina erfarenheter.

Din behandling kommer inte påverkas av om du väljer att delta i forskningsprojektet eller inte. Forskningsprojektet påverkar inte heller vilken behandling du får, det är du och din behandlare som bedömer vilken behandling som passar bäst för dig.

Forskningshuvudman för projektet är Socialstyrelsen och forskningsprojektet genomförs inom ramen för ett regeringsuppdrag. Med forskningshuvudman menas den organisation som är ansvarig för projektet. Forskningen är godkänd av Etikprövningsmyndigheten, diarienummer för prövningen hos Etikprövningsmyndigheten är 2024-04626-01

Hur går projektet till?

För att kunna svara på forskningsfrågorna i projektet behöver forskarna ställa frågor och samla in information om dig. Det görs på fem sätt och dessa beskrivs nedan. Två av datainsamlingarna (enkät, register) gäller samtliga som samtycker till medverkan i studien. En av datainsamlingarna avser frågor om innehållet i behandlingen och hur behandlingen fungerat. De frågorna besvaras även om du inte samtycker till deltagande. Om du inte samtycker kommer vi inte att kunna se att behandlingen gäller just dig (se mer om behandlingsdokumentation nedan). Två av datainsamlingarna (intervju, enkät till närstående) kan du samtycka till separat, dvs. du kan delta i studien men tacka nej till intervju och/eller till att din närstående tillfrågas om att besvara en enkät.

Enkät

Du får besvara en enkät vid tre tillfällen, innan och efter att du får behandling samt 12 månader efter att du påbörjade behandling. Frågorna handlar om dig, hur du mår, dina relationer, åsikter och värderingar, alkohol och andra droger samt frågor om det beteende du sökt hjälp för att förändra.

Frågorna besvaras digitalt via en länk som skickas av forskarna till din e-post. Vid de två första tillfällena besvarar du enkäten i samband med besök hos din behandlare och vid det tredje tillfället kontaktas du av din behandlare för att boka en tid som passar att skicka ut den tredje enkäten till dig via e-post. Den besvarar du därefter på valfri plats.

Den första enkäten innehåller flest frågor och vi uppskattar att den tar omkring 30–40 minuter att svara på. Uppföljningsenkäterna är kortare och vi uppskattar att de tar ungefär 15–20 minuter att besvara.

Behandlingsdokumentation

Din behandlare kommer att besvara frågor som rör din behandling vid tre tillfällen i form av digitala behandlingsrapporter, så som uppgifter om vilket stöd/vilken behandling du får, hur många gånger ni träffats, om centrala delar av stödet/behandlingen och hur din behandlare bedömer att stödet/behandlingen fungerat. Frågorna besvaras digitalt via en länk som skickas av forskarna till din behandlares e-post. Frågorna ställs för att vi ska kunna veta vilken behandling som ges. Om du samtyckt till att delta i studien kommer behandlingsrapporten att vara märkt med både din behandlares och ditt forsknings-ID (se mer om det nedan).

Om du inte samtyckt till att delta i studien kommer behandlingsrapporten vara märkt med enbart din behandlares forsknings-ID. Vi kommer alltså inte att kunna se vem som fått just den behandlingen, utan den kommer vara anonym. Då kommer vi alltså inte att veta att det är din behandling en specifik rapport handlar om.

Register

Med information från vissa register vill vi vid två tillfällen undersöka i vilken utsträckning du behövt stöd från hälso- och sjukvården samt om du blivit lagförd eller misstänkt för brott. I studien vill vi belysa din situation genom att komplettera dina svar med uppgifter från Brottsförebyggande rådets register över lagföring för brott (2027). Efter en längre tid (2029) vill vi följa upp hur det blivit med uppgifter från Brottsförebyggande rådets register över lagföring för brott och misstanke om brott, Polisens register över misstanke om brott samt uppgifter från Socialstyrelsens register över behov av vård (patientregistret) och läkemedel (läkemedelsregistret). Den delen av studien kräver inte någon insats av dig men du behöver ge din tillåtelse till det.

Intervju

För att få fördjupad information om erfarenheter av stöd och behandling kommer vi att genomföra ett antal intervjuer med några av er som deltagit. Om du kan tänka dig att delta i intervju kan du komma att bli kontaktad av forskarna som arbetar med studien i samband med att du avslutar din behandling. Då kommer vi överens om en dag och tid då vi ringer upp dig. Vi uppskattar att intervjun tar ungefär 60 minuter och den kommer att spelas in (enbart ljud).

Enkät till närstående

Om verksamheten där du får stöd/behandling tar kontakt med din närstående under tiden för din behandling skulle vi vilja ställa några frågor till din närstående. Om du samtycker till detta, tillfrågas din närstående om hen vill besvara en digital enkät. Om din närstående samtycker till medverkan får hen besvara frågorna digitalt via en länk som skickas av forskarna till din närstående med e-post.

Möjliga följder och risker med att delta i projektet

Din behandling påverkas inte på något sätt av om du väljer att delta i studien eller inte. Vilket stöd eller behandling som du har behov av är något bedöms av verksamheten och som du och din behandlare kommer överens om.

Att delta i studien ger dig en möjlighet att dela med dig av dina erfarenheter och bidra till utvecklingen av stöd till andra personer som är i samma situation som du. Det skulle kunna bli så att vissa frågor i enkäten väcker obehag eller att du upplever att vissa frågor är svåra att svara på. Det är frivilligt att delta så du avgör själv om du vill svara på enkäten, och om någon fråga känns särskilt svår att svara på kan du hoppa över den. Ingen obehörig kommer att få ta del av dina svar.

Vad händer med dina uppgifter?

Projektet kommer att samla in och registrera information om dig via enkäter, behandlingsrapporter samt genom register som samlar information om hälso- och sjukvård samt lagföring och misstanke om brott.

Alla dina uppgifter kommer att behandlas så att ingen obehörig får ta del av dina svar. Uppgifterna har ett mycket starkt skydd och vi som arbetar med studien har tystnadsplikt. När Socialstyrelsen publicerar resultaten görs det på ett sätt så att de inte kan knytas till enskilda personer.

Den information som samlas in får inte användas till något annat än den här studien, och uppgifter får inte delas med någon utanför forskningsprojektet. Men det finns undantag från detta: om forskarna får reda på något i enkäter eller intervjuer som tyder på att barn far illa eller som tyder på allvarligt/pågående våld som utövas mot identifierbar vuxen som inte redan är känt i verksamheten där du får stöd/behandling. Oro för barn är vi skyldiga att anmäla till socialtjänsten (enligt 14 kap. 1§ socialtjänstlagen 2001:453) så att barnet kan få hjälp. Om det gäller vuxen person rådgör vi med kollegor kring när information behöver delas med berörd myndighet.

Om du vill vara med i forskningsprojektet kommer ansvarig forskare att få ditt personnummer av din behandlare. Forskarna kommer därefter upprätta en kodnyckel och i studien kommer ditt personnummer att ersättas av ett forsknings-ID som inte går att härleda till någon enskild person. Kodnyckeln förvaras inlåst i brandsäkert säkerhetsskåp. All insamlad data lagras och hanteras på åtkomstbegränsad lagringsyta på Socialstyrelsens server. Ingen obehörig kommer att få ta del av dina svar.

Resultaten kommer att redovisas i skriftlig rapport och vetenskaplig artikel i peer review granskad tidskrift med open access, samt kommuniceras och tillgängliggörs exempelvis via Socialstyrelsens hemsida och på olika konferenser. Alla resultat kommer att presenteras på ett sådant sätt att ingen kan känna igen någon enskild individ. Informationen som samlas in sparas i 10 år och gallras därefter.

Insamlingen av uppgifter kommer att ske enligt EU:s dataskyddsförordning (GDPR). Studien genomförs av Socialstyrelsen som också är personuppgiftsansvarig. Enligt EU:s dataskyddsförordning har du rätt att kostnadsfritt få ta del av de uppgifter om dig som hanteras i projektet, och vid behov få eventuella fel rättade. Du kan också begära att uppgifter om dig raderas samt att behandlingen av dina personuppgifter begränsas. Rätten till

radering och till begränsning av behandling av personuppgifter gäller dock inte när uppgifterna är nödvändiga för den aktuella forskningen. Om någon som deltar i studien vill ta del av den information som samlats in inom ramen för forskningsprojektet har denne rätt att utan kostnad få ett registerutdrag en gång per år. Registerutdraget med de egna uppgifterna kan lämnas ut efter en skriftlig ansökan (brev eller e-post). Om du vill ta del av uppgifterna ska du kontakta huvudansvarig forskare Anna Strandberg. E-post: anna.strandberg@socialstyrelsen.se; Telefon: 075-247 30 00. Dataskyddsombud på Socialstyrelsen är Stina Lempert Taxén och nås på dataskyddsombud@socialstyrelsen.se, telefon: 075-247 30 00. Om du är missnöjd med hur dina personuppgifter behandlas har du rätt att ge in klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, som är tillsynsmyndighet.

Hur får du information om resultatet av projektet?

Om du vill har du möjlighet att ta del av dina resultat samt rapport och artikel när de är färdiga och publicerade genom att kontakta ansvarig forskare. Om projektet skulle få oväntade resultat som exempelvis negativa utfall kommer det att kommuniceras till berörda beslutsfattare inom och utanför Socialstyrelsen för att utgöra underlag för beslut om fortsättning.

Försäkring och ersättning

Ej aktuellt specifikt för studien. Det försäkringsskydd som annars gäller för personer som får behandling i medverkande verksamheter. Ingen rätt till ersättning för eventuell förlorad arbetsinkomst eller utgifter som är kopplade till projektet.

Deltagandet är frivilligt

Ditt deltagande är frivilligt och du kan när som helst välja att avbryta deltagandet. Om du väljer att inte delta eller vill avbryta ditt deltagande behöver du inte uppge varför, och det kommer inte heller att påverka din framtida vård eller behandling. Om du vill avbryta ditt deltagande ska du kontakta huvudansvarig forskare för projektet (se nedan).

Ansvariga för projektet

Huvudansvarig forskare för projektet är Anna Strandberg. E-post: anna.strandberg@socialstyrelsen.se; Telefon: 075-247 30 00.

Du som vill delta

Om du vill delta säger du det till din behandlare. I samband med ett verksamhetsbesök när du påbörjar din behandling kommer du då att få ett mejl med en länk till den första enkäten. Enkäten kommer att vara märkt med en kod som kommer vara ditt forsknings-ID och du samtycker till studien genom att kryssa i en ruta för det innan du besvarar den första enkäten.